

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 Олена Гавриш

30 08 2024 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітньо-професійна програма	Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання
Форма навчання	денна
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	60 (2)
Характеристика навчальної дисципліни	обов'язкова
Форма семестрового контролю	залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача, контактна інформація	Гавриш Олена Миколаївна , викладач вищої категорії
Розміщення курсу	Покликання на папку на moodle https://dev1.ocsnau.net/user/index.php?id=79

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії економічних спеціальностей

Протокол № 1 від «30» 08 2024р.

Голова циклової комісії Анна КОГУТ

Викладач Олена ГАВРИШ

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є сформування розуміння об'єктивних законів функціонування та розвитку системи економічних відносин; вивчення базового понятійно-категоріального апарату економічних наук; формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення, розширення світогляду про особливості економічного життя на різних етапах розвитку суспільства; вироблення вмінь і навичок самостійного спостереження за змінами економічних явищ та процесів у реальній дійсності; формування системи теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для прийняття господарських рішень в умовах обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення дисципліни "Економічна теорія" для студентів коледжу полягає у формуванні у студентів базових знань про економічні закони та принципи, які регулюють виробництво, розподіл, обмін та споживання товарів і послуг. Основні завдання навчального курсу: 1. Формування економічного мислення: студенти мають навчитись застосовувати його для розв'язання повсякденних та професійних завдань. 2. Розуміння ринкових механізмів: вивчення функціонування ринку, формування попиту та пропозиції, ролі цінової політики, а також основних факторів, які впливають на рівновагу на ринку. 3. Студенти повинні отримати уявлення про роботу економіки на рівні підприємств (мікроекономіка) та на рівні країни в цілому (макроекономіка). 4. Формування знань про економічні системи та їх розвиток: вивчення різних типів економічних систем (ринкова, планова, змішана) та розуміння еволюції економічних моделей. 5. Розвиток практичних навичок: формування

	<p>умінь аналізувати економічні ситуації, розробляти пропозиції для підвищення ефективності діяльності підприємств та організацій.</p> <p>7. Виховання економічної культури та соціальної відповідальності: підготовка студентів до свідомого прийняття економічних рішень як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті.</p> <p>Завдяки вивченню курсу "Економічна теорія" студенти отримають інструменти для критичного осмислення економічних процесів та адаптації до вимог сучасного ринку праці.</p>
--	---

2. КОМПЕТЕНЦІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН2 Оцінювати сучасний стан культурного розвитку держави, розвивати та вдосконалювати інтелектуальний, загальнокультурний, фізичний і духовний рівень. Бути активним суб'єктом професійної та економічної діяльності держави</p>

3. ПРЕРЕКВІЗИТИ

Соціологія, Правознавство, Історія України, Всесвітня історія

4. ПОСТРЕКВІЗИТИ

Економіка галузі і нормування праці

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Всього годин	Аудиторні				Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
	Модуль 1						
	РОЗДІЛ I. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії						
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	4	2				2
2	Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства	4	2				2
3	Тема 3. Економічна система суспільства	4	2				2
4	Тема 4. Економічні відносини власності	6	2		2		2
	РОЗДІЛ II. Товарне виробництво і ринок						
5	Тема 5. Форми організації суспільного виробництва	4	2				2
6	Тема 6. Гроші. Товарно-грошові відносини	6	2		2		2
7	Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва	6	2		2		2
	Модуль 2						
	РОЗДІЛ III. Підприємництво в ринковій економіці						
8	Тема 8. Підприємство і підприємництво	6	2		2		2
9	Тема 9. Капітал. Витрати виробництва і прибуток	4	4				
	РОЗДІЛ IV. Суспільне відтворення						
10	Тема 10. Форми суспільного продукту в процесі відтворення	4	2				2

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	ГО		Аудиторні			Кількість годин
		ГО	ГО				
11	Тема 11. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли	2	2				
	РОЗДІЛ V. Світове господарство і міжнародні економічні відносини						
12	Тема 12. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин	6	2		2		2
13	Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем	4	2		2		
	Всього	60	28		12		20

7. ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії 1. Багатозначність поняття “економіка”. Система економічних знань. 2. Предмет, основні функції економічної теорії. 3. Методи дослідження економічних явищ. Економічні категорії і закони.	2
2	Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства 1. Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. 2. Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. 3. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей. Потреби і виробництво. Закон зростання потреб та механізм його дії.	2
3	Тема 3. Економічна система суспільства 1. Економічна система: її сутність та структурні елементи. Класифікація економічних систем	2
4	Тема 4. Економічні відносини власності 1. Власність, її сутність і місце в економічній системі. 2. Суб’єкти та об’єкти власності. 3. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі	2
5	Тема 5. Форми організації суспільного виробництва	2

	<p>1. Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі.</p> <p>2. Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва.</p> <p>3. Товар і його властивості.</p>	
6	<p>Тема 6. Гроші. Товарно-грошові відносини</p> <p>1. Сутність грошей.</p> <p>2. Функції грошей.</p> <p>Грошовий обіг і його закони.</p>	2
7	<p>Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва</p> <p>1. Суть, функції і умови формування ринку.</p> <p>2. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна. Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.</p>	2
Модуль 2		
8	<p>Тема 8. Підприємство і підприємництво</p> <p>1. Зміст, основні принципи та умови підприємницької діяльності.</p> <p>2. Основні функції та види підприємств.</p>	2
9	<p>Капітал</p> <p>1. Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Кругообіг і оборот промислового капіталу.</p>	2
10	<p>Витрати виробництва і прибуток</p> <p>1. Витрати виробництва: їх суть та класифікація. Валовий дохід і прибуток підприємства.</p>	2
11	<p>Тема 10. Форми суспільного продукту в процесі відтворення</p> <p>1. Сутність та види суспільного відтворення.</p> <p>2. Суспільний продукт і його форми. Національне багатство, його зміст і структура.</p>	2
12	<p>Тема 11. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли</p> <p>1. Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання. Фактори економічного зростання.</p> <p>Циклічність економічного розвитку. Причини і основні характеристики циклічних коливань.</p>	2
13	<p>Тема 12. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин</p> <p>1. Світове господарство: поняття, основні етапи розвитку.</p> <p>2. Основні форми міжнародних економічних відносин.</p> <p>➤ Міжнародна торгівля та її економічні основи.</p> <p>Міжнародні валютно-фінансові відносини.</p>	2
14	<p>Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем</p> <p>1. Причини виникнення і сутність глобальних проблем.</p>	2

	2. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем. 3. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством.	
	Разом	28

8. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Семінарське заняття 1 Економічні реформи в Україні	2
2	Семінарське заняття 2 Еволюція грошей: від найдавніших часів до сучасності і в майбутньому	2
3	Семінарське заняття 3 Особливості ринкових відносин в Україні.	2
	Модуль 2	
4	Семінарське заняття 4 Підприємство і підприємництво	2
5	Семінарське заняття 5 Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство	2
6	Семінарське заняття 6 Економічні аспекти глобальних проблем	2
	Разом	12

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кількість годин
	Модуль 1			
1	Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
2	Ефективність суспільної економіки	Опрацювання	модульний	2

	та її показники.	навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	контроль	
3	✓ Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
4	Розвиток відносин власності в сучасних умовах.	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
5	Закон вартості, його сутність і функції..	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
6	<ul style="list-style-type: none"> • Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції • Антиінфляційні заходи 	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
7	✓ Монополізм, вплив монополій на економічні процеси.	Опрацювання навчального	модульний	2

	✓ Антимонопольне законодавство.	матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	контроль	
8	<ul style="list-style-type: none"> Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні. 	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
9	<ul style="list-style-type: none"> Методи обчислення і показники національного продукту. Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві. 	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
10	<ul style="list-style-type: none"> Міжнародна економічна інтеграція. Сутність і форми міжнародного руху капіталів. 	Опрацювання навчального матеріалу з системи дистанційного навчання Moodle, робота з навчальної літературою	модульний контроль	2
	Разом			20

10.ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

1. Поточний:

- усний контроль: у ході опитування, бесіди
- оцінювання роботи студента під час семінарського заняття: оцінювання доповідей, активності на занятті, участі в обговоренні та дискусії

2. Модульний

Усний контроль в ході бесіди /комп'ютерне тестування в системі дистанційного навчання moodle

1. Підсумковий– залік. Оцінка визначається як середньоарифметичне значення всіх модульних оцінок.

11.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з дисципліни Маркетинг здійснюється за національною чотирибальною шкалою для студентів, які навчаються на базі повної середньої освіти, та за дванадцятибальною шкалою – для студентів, які навчаються на основі базової середньої освіти, оскільки дисципліна є інтегрованою.

Критерії оцінювання

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рівень	Критерії
5 (відмінно)	високий	<ul style="list-style-type: none"> - Студент демонструє глибокі теоретичні знання, здатний чітко і аргументовано викладати матеріал. - Володіє термінологією, правильно використовує економічні поняття, закони та моделі. - Здатний аналізувати економічні процеси та явища, застосовує теорію на практиці. - Виконує завдання без помилок, виявляє творчий підхід та високу самостійність у міркуваннях.
4 (добре)	достатній	<ul style="list-style-type: none"> - Студент володіє основними знаннями та правильно застосовує економічні терміни й поняття. - Уміє аналізувати економічні явища, хоча іноді

		<p>допускає незначні помилки.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонструє достатній рівень самостійності у виконанні завдань, але потребує уточнень в окремих аспектах. - Здатний пов'язувати теорію з практикою, хоча може допускати деякі неточності.
3 (задовільно)	середній	<ul style="list-style-type: none"> - Студент має базові знання з дисципліни, але його розуміння економічних понять і теорій поверхневе. - При відповіді допускає значні неточності, вимагає підказок викладача. - Виявляє труднощі при аналізі економічних процесів, уникає застосування теорії на практиці. - Самостійне виконання завдань можливе з помилками, які потребують виправлення.
2 (незадовільно)	початковий	<ul style="list-style-type: none"> - Студент не володіє основними знаннями з економічної теорії, не розуміє базових понять та закономірностей. - При відповіді виявляє серйозні помилки, не може застосовувати економічну теорію на практиці. - Навіть за допомогою викладача не здатен самостійно виконувати базові завдання. - Рівень підготовки не відповідає мінімальним вимогам програми.
не атестовано	-	<p>Студент практично не володіє матеріалом, не знає основних понять та термінів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Не здатен відповісти на питання навіть з допомогою викладача. - Не може виконати навіть найпростіші завдання. - Такий рівень знань не дозволяє оцінити успішність навчання.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. Е45 В.Д. Базилевича., перероб. і доп. — К.:Знання-Прес, 2007. — 719 с.
<http://repo.ocsnau.net/id/eprint/210/1/Економічна%20теорія%20Політекономія%20Базилевич%20В.Д.%202007.pdf>

2. Семененко В. М., Коваленко Д. І., Бугас В. В., Семененко О. В. Е 45 Економічна теорія. Політекономія. Навчальний пос. – За заг. ред. В. М. Семененка та Д. І. Коваленка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.

<http://repo.ocsnau.net/id/eprint/209/1/Економічна%20теорія.%20Політекономія%20Семененко%20В.М.%202010.pdf>

3. Сірик Економічна теорія. Навч. посібник , К.: Центр учбової літератури, 2014

<http://repo.ocsnau.net/id/eprint/211/1/Сірко%20Економічна%20теорія.%20Політекономія%202014р..pdf>

4. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник.- К.:Видавничий центр «Академія», 2002р.

5. Економічна теорія: навчальний посібник / Л.П. Гук .-К.:Аграрна освіта,

6. **Економічна теорія** /Під редакцією Предборського В.А. – К.: Кондор, 2003. - 492 с.

7. Економічна теорія : політична економія :підручник / За заг. ред. С.І.Юрія. – Київ : Кондор, 2009. – 604 с.

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
3. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
7. Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon/rada.gov.ua.
8. Український фінансовий сайт. – Режим доступу: www.Finance.com.ua.

13. Інформаційні ресурси

1. Архів наукового журналу «Актуальні проблеми економіки». Індується у міжнародних наукометричних базах даних. <http://eco-science.net/index.php>

2. Електронне наукове фахове видання. Метою є оприлюднення результатів наукових досліджень в різних галузях економічної науки за допомогою відкритого доступу до публікацій дослідників. <http://global-national.in.ua/pro-zhurnal>

3. «Проблеми економіки» – міжнародний науковий рецензований журнал із відкритим доступом. У журналі публікуються оригінальні та високоякісні наукові статті з проблем сучасної економіки. <https://www.problecon.com/main/>

4. У науковому журналі досліджуються актуальні проблеми соціально-економічної політики, розвитку відкритих економік, міжнародних економічних відносин, можливості використання зарубіжного досвіду при проведенні економічного регулювання в Україні. Аналізуються галузеві, регіональні та комерційні аспекти зовнішньоекономічної діяльності, особливості участі України в інтеграційних процесах <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR>

5. «Проблеми економіки» – міжнародний науковий рецензований журнал із відкритим доступом. <https://www.problecon.com/main/>

14. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На кожній парі викладач перевіряє присутність студентів на заняттях. У разі відсутності робиться відповідна позначка («Н») в журналі обліку роботи групи. При розрахунку оцінки за модуль враховуються усні відповіді під час модульного контролю/ результати тестування, оцінки за практичні роботи та активність здобувачів фахової передвищої освіти при вивченні дисципліни.

Під час занять заборонено користуватися мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями без дозволу викладача.

Форма підсумкового контролю - диференційований залік. Для отримання підсумкової оцінки студент повинен мати не менше ніж 3 бали за 4-бальною шкалою оцінювання за кожен модуль. Неможливе отримання позитивної підсумкової оцінки в разі наявності незадовільного результату з будь-якого модуля. Підсумкова оцінка визначається як середньоарифметична всіх модульних оцінок. Весь навчальний матеріал навчальної дисципліни поділений на 2 модуля. Оцінка за модуль визначається з урахуванням оцінок за семінарські заняття та результатів модульного контролю.

Модульний контроль проводиться в терміни, визначені викладачем і студенти повинні неухильно їх дотримуватися.

Політика щодо академічної доброчесності: Використання сторонніх джерел під час модульного контролю заборонено. У разі проведення модульного контролю з використанням тестового контролю знань у Moodle студенти повинні самостійно виконувати всі завдання без використання будь-яких джерел інформації. У разі виявлення фактів академічної недоброчесності, результати анулюються і студент повинен перескласти модуль.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Затверджую
заступник директора
з навчально-виховної роботи
_____ Олена ГАВРИШ
„_____” _____ 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

для студентів освітньо-професійної програми Монтаж, обслуговування
устаткування і систем газопостачання

спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія

Освітньо-професійний ступінь - фаховий молодший бакалавр

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС – 2

Розробник - Олена Гавриш , викладач

Програму розглянуто і схвалено

цикловою комісією економічних спеціальностей

Протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

Анна КОГУТ

Опис навчальної дисципліни

№	Назва	
1	Освітньо-професійна програма	Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання
2	Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
3	Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
4	Шифр і назва спеціальності	192 Будівництво та цивільна інженерія
5	Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
6	Семестр(семестри)	V(БСО), III (ПЗСО)
7	Загальна кількість годин(кредитів ЄКТС)	60 (2)
8	Аудиторні заняття в тому числі: лекції лабораторні практичні семінарські	40 28 12
9	Форма семестрового контролю	Диференційований залік
10	Мова викладання	українська
11	Самостійна робота студента	20

Мета і завдання навчальної дисципліни (знати,вміти)

Мета викладання дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є сформуванню розуміння об'єктивних законів функціонування та розвитку системи економічних відносин; вивчення базового понятійно-категоріального апарату економічних наук; формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення, розширення світогляду про особливості економічного життя на різних етапах розвитку суспільства; вироблення вмінь і навичок самостійного спостереження за змінами економічних явищ та процесів у реальній дійсності; формування системи теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для прийняття господарських рішень в умовах обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення дисципліни "Економічна теорія" для студентів коледжу полягає у формуванні у студентів базових знань про економічні закони та принципи, які регулюють виробництво, розподіл, обмін та споживання товарів і послуг. Основні завдання навчального курсу: <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування економічного мислення: студенти мають навчитись застосовувати його для розв'язання повсякденних та професійних завдань. 2. Розуміння ринкових механізмів: вивчення функціонування ринку, формування попиту та пропозиції, ролі цінової політики, а також основних факторів, які впливають на рівновагу на ринку. 3. Студенти повинні отримати уявлення про роботу економіки на рівні підприємств (мікроекономіка) та на рівні країни в цілому (макроекономіка). 4. Формування знань про економічні системи та їх розвиток: вивчення різних типів економічних систем (ринкова, планова, змішана) та розуміння еволюції економічних моделей.

	<p>5. Розвиток практичних навичок: формування умінь аналізувати економічні ситуації, розробляти пропозиції для підвищення ефективності діяльності підприємств та організацій.</p> <p>7. Виховання економічної культури та соціальної відповідальності: підготовка студентів до свідомого прийняття економічних рішень як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті. Завдяки вивченню курсу "Економічна теорія" студенти отримають інструменти для критичного осмислення економічних процесів та адаптації до вимог сучасного ринку праці.</p>
--	---

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності	<p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
Результати навчання	<p>РН2 Оцінювати сучасний стан культурного розвитку держави, розвивати та вдосконалювати інтелектуальний, загальнокультурний, фізичний і духовний рівень. Бути активним суб'єктом професійної та економічної діяльності держави</p>

Пререквізити

Соціологія, Правознавство, Історія України, Всесвітня історія

Постреквізити

Економіка галузі і нормування праці

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рівень	Критерії
5 (відмінно)	високий	<ul style="list-style-type: none"> - Студент демонструє глибокі теоретичні знання, здатний чітко і аргументовано викладати матеріал. - Володіє термінологією, правильно використовує економічні поняття, закони та моделі. - Здатний аналізувати економічні процеси та явища, застосовує теорію на практиці. - Виконує завдання без помилок, виявляє творчий підхід та високу самостійність у міркуваннях.
4 (добре)	достатній	<ul style="list-style-type: none"> - Студент володіє основними знаннями та правильно застосовує економічні терміни й поняття. - Уміє аналізувати економічні явища, хоча іноді допускає незначні помилки. - Демонструє достатній рівень самостійності у виконанні завдань, але потребує уточнень в окремих аспектах. - Здатний пов'язувати теорію з практикою, хоча може допускати деякі неточності.
3 (задовільно)	середній	<ul style="list-style-type: none"> - Студент має базові знання з дисципліни, але його розуміння економічних понять і теорій поверхневе. - При відповіді допускає значні неточності, вимагає підказок викладача. - Виявляє труднощі при аналізі економічних процесів, уникає застосування теорії на практиці. - Самостійне виконання завдань можливе з помилками, які потребують виправлення.
2 (незадовільно)	початковий	<ul style="list-style-type: none"> - Студент не володіє основними знаннями з економічної теорії, не розуміє базових понять та закономірностей. - При відповіді виявляє серйозні помилки, не

		<p>може застосовувати економічну теорію на практиці.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Навіть за допомогою викладача не здатен самостійно виконувати базові завдання. - Рівень підготовки не відповідає мінімальним вимогам програми.
не атестовано	-	<p>Студент практично не володіє матеріалом, не знає основних понять та термінів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Не здатен відповісти на питання навіть з допомогою викладача. - Не може виконати навіть найпростіші завдання. - Такий рівень знань не дозволяє оцінити успішність навчання.

Тематичний план

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Всього годин	Аудиторні				Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
	Модуль 1						
	РОЗДІЛ I. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії						
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	4	2				2
2	Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства	4	2				2
3	Тема 3. Економічна система суспільства	4	2				2
4	Тема 4. Економічні відносини власності	6	2		2		2
	РОЗДІЛ II. Товарне виробництво і ринок						
5	Тема 5. Форми організації суспільного виробництва	4	2				2
6	Тема 6. Гроші. Товарно-грошові відносини	6	2		2		2
7	Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва	6	2		2		2
	Модуль 2						
	РОЗДІЛ III. Підприємництво в ринковій економіці						
8	Тема 8. Підприємство і підприємництво	6	2		2		2
9	Тема 9. Капітал. Витрати виробництва і прибуток	4	4				
	РОЗДІЛ IV. Суспільне відтворення						
10	Тема 10. Форми суспільного продукту в процесі	4	2				2

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Аудиторні				с	т і йн а
		го	го				
	відтворення						
11	Тема 11. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли	2	2				
	РОЗДІЛ V. Світове господарство і міжнародні економічні відносини						
12	Тема 12. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин	6	2		2		2
13	Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем	4	2		2		
	Всього	60	28		12		20

Зміст програми навчальної дисципліни

№ заняття	Номер модуля, теми програми. Тема заняття та його короткий зміст	Кількість годин			Форми проведення навчальних занять	Навчально-методична література, унаочнення, методичні рекомендації, інструкційні матеріали, тощо	Самостійна робота студентів	Форми контролю
		всього	з них					
			аудит	самост.				
1	<p>Розділ I. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії</p> <p>Тема 1. Предмет і метод економічної теорії</p> <ol style="list-style-type: none"> Багатозначність поняття “економіка”. Система економічних знань. Предмет, основні функції економічної теорії. Методи дослідження економічних явищ. Економічні категорії і закони. 	4	2	2	лекція, розповідь, бесіда	(1)стор. 13-35, (2)стор. 5-13 (3)стор. 9-25	Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.	Модульний контроль
2	<p>Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства</p> <ol style="list-style-type: none"> Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність 	4	2	2	Лекція з елементами і бесіди	(1)стор. 39-58 (2)стор. 45-51 (3)стор. 26-41	Ефективність суспільної економіки та її показники.	Модульний контроль

	<p>потреб.</p> <p>2. Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія.</p> <p>3. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.</p> <p>4. Потреби і виробництво. Закон зростання потреб ,та механізм його дії.</p>							
3.	<p>Тема 3. Економічна система суспільства</p> <p>1. Економічна система: її сутність та структурні елементи.</p> <p>2. Класифікація економічних систем</p>	4	2	2		(1)стор. 59-71 (2)стор. 34-44 (3)стор. 53-62	✓ Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.	Модульний контроль
4.	<p>Тема 4. Економічні відносини власності</p> <p>1. Власність, її сутність і місце в економічній системі.</p> <p>2. Суб'єкти та об'єкти власності.</p> <p>3. Типи, форми і види власності.</p> <p>4. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі</p>	4	2	2		(1)стор. 71-86 (2)стор. 52-61 (3)стор.43-53	✓ Розвиток відносин власності в сучасних умовах.	Модульний контроль
5.	<p>Семінарське заняття 1</p> <p>Економічні реформи в</p>	2	2		Семінарське заняття	(1)стор. 94-106		Вхідний контроль

	Україні							Оцінювання доповідей
6.	<p>Розділ II. Товарне виробництво і ринок Тема 5. Форми організації суспільного виробництва</p> <p>1. Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі. 2. Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва. 3. Товар і його властивості.</p>	4	2	2	Лекція з елементами і бесіди	(1)стор. 113-135 (2)стор. 71-72 (3)стор.63-70	Закон вартості, його сутність і функції..	Модульний контроль
7.	<p>Тема 6. Гроші. Товарно-грошові відносини</p> <p>1. Сутність грошей.. 2. Функції грошей. 3. Грошовий обіг і його закони.</p>	4	2	2	Лекція з елементами і бесіди	(1)стор. 152-187 (3)стор.74-86	<ul style="list-style-type: none"> • Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції • Антиінфляційні заходи 	Модульний контроль
8	<p>Семінарське заняття 2 Еволюція грошей: від найдавніших часів до сучасності і в майбутньому</p>	2	2		Семінарське заняття	(2)стор. 81-82		Вхідний контроль Оцінювання доповідей
9	<p>Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва</p> <p>1. Суть, функції і умови формування ринку.</p>	4	2	2	Лекція з елементами і бесіди	(1)стор. 189-211 (2)стор. 151-164 (3)стор.88-91	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Монополізм, вплив монополій на економічні процеси. ✓ Антимонопольне законодавство. 	Модульний контроль

	2. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна. 3. Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.							
10	Семінарське заняття 3 Особливості ринкових відносин в Україні.	2	2		Семінарськ е заняття			Вхідний контроль Оцінювання доповідей
	Модуль 1							
11	Тема 8. Підприємство і підприємництво 1. Зміст, основні принципи та умови підприємницької діяльності. 2. Основні функції та види підприємств.	4	2	2	Лекція з елементам и бесіди	(1)стор. 267-279 (2)стор. 186-197 (3)стор.14-124	<ul style="list-style-type: none"> Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні. 	Модульний контроль
12	Семінарське заняття 4 Підприємство і підприємництво	2	2					Вхідний контроль Оцінювання доповідей
13	Тема 9. Капітал. Витрати виробництва і прибуток Капітал 1. Капітал як економічна категорія товарного	2	2			(1)стор. 290-299 (3)стор. 131- 135		Модульний контроль

	виробництва. 2. Кругообіг і оборот промислового капіталу.							
14	Витрати виробництва і прибуток 1. Витрати виробництва: їх суть та класифікація. 2. Валовий дохід і прибуток підприємства.	2	2			(1)стор. 299-307 (2)стор. 217-221 (3)стор. 137-153		Модульний контроль
15	Розділ IV. Суспільне відтворення Тема 10. Форми суспільного продукту в процесі відтворення 1. Сутність та види суспільного відтворення. 2. Суспільний продукт і його форми. 3. Національне багатство, його зміст і структура.	4	2	2	Лекція з елементам и бесіди	(2)стор. 254-259 (3)стор. 210-226	<ul style="list-style-type: none"> • Методи обчислення і показники національного продукту. • Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві. 	Модульний контроль
16	Тема 11. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли 1. Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання. Фактори економічного зростання. 2. Циклічність економічного розвитку. Причини і основні характеристики циклічних коливань.	2	2		Лекція з елементам и бесіди	(3)стор.230-240		Модульний контроль

17	<p>Розділ V. Світове господарство і міжнародні економічні відносини</p> <p>Тема 12. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин</p> <p>1. Світове господарство: поняття, основні етапи розвитку.</p> <p>2. Основні форми міжнародних економічних відносин.</p> <p>➤ Міжнародна торгівля та її економічні основи.</p> <p>➤ Міжнародні валютно-фінансові відносини.</p>	4	2	2	Лекція з елементами і бесіди	(1)стор. (2)стор. (3)стор.325-349	<ul style="list-style-type: none"> • Міжнародна економічна інтеграція. • Сутність і форми міжнародного руху капіталів. 	Модульний контроль
18	<p>Семінарське заняття 5</p> <p>Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство</p>	2	2		Семінарське заняття	(8)стор. 574-577		Вхідний контроль Оцінювання доповідей
19	<p>Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем</p> <p>1. Причини виникнення і сутність глобальних проблем.</p> <p>2. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем.</p> <p>3. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання</p>	2	2			(3)стор. 365-341		Модульний контроль

	людством.							
20	Семінарське заняття 6 Економічні аспекти глобальних проблем	2	2		Семінарськ е заняття			Вхідний контроль Оцінювання доповідей
	Модуль 2							
		60	40	20				

Рекомендована література

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. Е45 В.Д. Базилевича., перероб. і доп. — К.:Знання-Прес, 2007. — 719 с.
<http://repo.ocsnau.net/id/eprint/210/1/Економічна%20теорія%20Політекономія%20Базилевич%20В.Д.%202007.pdf>
2. Семененко В. М., Коваленко Д. І., Бугас В. В., Семененко О. В. Е 45 Економічна теорія. Політекономія. Навчальний пос. – За заг. ред. В. М. Семененка та Д. І. Коваленка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
<http://repo.ocsnau.net/id/eprint/209/1/Економічна%20теорія.%20Політекономія%20Семененко%20В.М.%202010.pdf>
3. Сірик Економічна теорія. Навч. посібник , К.: Центр учбової літератури, 2014
<http://repo.ocsnau.net/id/eprint/211/1/Сірко%20Економічна%20теорія.%20Політекономія%202014р..pdf>
4. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник.- К.:Видавничий центр «Академія», 2002р.
5. Економічна теорія: навчальний посібник / Л.П. Гук .-К.:Аграрна освіта,
6. Економічна теорія /Під редакцією Предборського В.А. – К.: Кондор, 2003. - 492 с.
7. Економічна теорія : політична економія :підручник / За заг. ред. С.І.Юрія. – Київ : Кондор, 2009. – 604 с.

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
3. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
7. Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon/rada.gov.ua.
8. Український фінансовий сайт. – Режим доступу: www.Finance.com.ua.

Інформаційні ресурси

1. Архів наукового журналу «Актуальні проблеми економіки». Індексується у міжнародних наукометричних базах даних. <http://eco-science.net/index.php>

2. Електронне наукове фахове видання. Метою є оприлюднення результатів наукових досліджень в різних галузях економічної науки за допомогою відкритого доступу до публікацій дослідників. <http://global-national.in.ua/pro-zhurnal>

3. «Проблеми економіки» – міжнародний науковий рецензований журнал із відкритим доступом. У журналі публікуються оригінальні та високоякісні наукові статті з проблем сучасної економіки. <https://www.problecon.com/main/>

4. У науковому журналі досліджуються актуальні проблеми соціально-економічної політики, розвитку відкритих економік, міжнародних економічних відносин, можливості використання зарубіжного досвіду при проведенні економічного регулювання в Україні. Аналізуються галузеві, регіональні та комерційні аспекти зовнішньоекономічної діяльності, особливості участі України в інтеграційних процесах <http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/SR>

5. «Проблеми економіки» – міжнародний науковий рецензований журнал із відкритим доступом. <https://www.problecon.com/main/>